

Omzendbrief met betrekking tot de keuring van varkens

Referentie	PCCB/S3/GDS/1152342	Datum	15/02/2016
Huidige versie	1.54	Van toepassing vanaf	Datum van publicatie
Trefwoorden	Visuele keuring, vleeskeuring, varkens.		

Opgesteld door	Goedgekeurd door
De Smedt Griet, attaché	Lefevre Vicky, directeur-generaal

1. Doel

Deze omzendbrief heeft als doel de aandacht te vestigen op de toepassing van en de voorwaarden voor een op een risicobeoordeling gebaseerde vleeskeuring bij varkens. Deze ~~nieuwe~~ aanpak wordt gemeenzaam ook als “visuele keuring” benoemd.

2. Toepassingsgebied

Keuring van varkens in het slachthuis.

3. Referenties

3.1. Wetgeving

Verordening (EG) nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake de bestrijding van Salmonella en andere specifiek door voedsel overgedragen zöonoseverwekkers.

Verordening (EG) nr. 853/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke hygiënevoorschriften voor levensmiddelen van dierlijke oorsprong.

Verordening (EG) nr. 854/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke voorschriften voor de organisatie van de officiële controles van voor menselijke consumptie bestemde producten van dierlijke oorsprong.

Verordening (EG) nr. 183/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 12 januari 2005 tot vaststelling van voorschriften voor diervoederhygiëne.

Verordening (EG) nr. 2073/2005 van de Commissie van 15 november 2005 inzake microbiologische criteria voor levensmiddelen.

~~Verordening (EG) nr. 2075/2005 van de Commissie van 5 december 2005 tot vaststelling van specifieke voorschriften voor de officiële controles op *Trichinella* in vlees.~~ Uitvoeringsverordening (EU) nr. 2015/1375 van de Commissie van 10 augustus 2015 tot vaststelling van specifieke voorschriften voor de officiële controles op *Trichinella* in vlees.

Verordening (EG) nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1774/2002 (verordening dierlijke bijproducten).

Verordening (EU) nr. 142/2011 van de Commissie van 25 februari 2011 tot uitvoering van Verordening (EG) nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot uitvoering van Richtlijn 97/78/EG van de Raad wat betreft bepaalde monsters en producten die vrijgesteld zijn van veterinaire controles aan de grens krachtens die richtlijn.

Wet van 5 september 1952 betreffende de vleeskeuring en de vleeshandel.

Koninklijk besluit van 22 december 2005 tot vaststelling van aanvullende maatregelen voor de organisatie van de officiële controles van voor menselijke consumptie bestemde producten van dierlijke oorsprong.

Ministerieel besluit van 20 september 2010 betreffende het model en de inhoud van de informatie over de voedselketen.

3.2. Andere

Wetenschappelijk advies¹ van 03.10.2011 van de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA) over de herziening van de vleeskeuring bij varkens.

Advies 14-2011 van 14.10.2011 van het Wetenschappelijk Comité van het FAVV: vleeskeuring zonder insnijdingen bij vleesvarkens en runderen tot 8 maanden oud (Dossier Sci Com 2011/15).

Omzendbrief (PCCB/S2/KVH/164992) met betrekking tot het KB betreffende de bewaking van *Salmonella* bij varkens.

Omzendbrief (PCCB/S2/665052) betreffende de mogelijkheid tot het niet uitvoeren van trichinenonderzoek bij de keuring van vleesvarkens ingevolge de officiële erkenning van België als « gebied met verwaarloosbaar *Trichinella*-risico bij gedomesticeerde varkens ».

Omzendbrief (PCCB/S2/GDS/975092) met betrekking tot de informatie over de voedselketen voor varkens.

Omzendbrief (PCCB/S2/JWS/148040) inzake microbiologische criteria voor karkassen van als landbouwhuisdier gehouden hoefdieren.

4. Definities en afkortingen

¹ Scientific Opinion on the public health hazards to be covered by inspection of meat (swine), European Food Safety Authority (EFSA): www.efsa.europa.eu

EFSA: Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid
FAVV: Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
Ante-mortemkeuring: veterinaire keuring vóór het slachten
Post-mortemkeuring: veterinaire keuring na het slachten
VKI: voedselketeninformatie

5. Voorschriften voor een op een risicobeoordeling gebaseerde vleeskeuring

Alle dieren die in het slachthuis ter slachting worden aangeboden, moeten vóór en na de slachting aan een onderzoek worden onderworpen: de keuring. Het primaire doel van de keuring is het waarborgen van de bescherming van de volksgezondheid door het opsporen en het uitsluiten voor menselijke consumptie van vlees dat anatomo-pathologische abnormaliteiten vertoont, dat besmet is met ziekteverwekkers of dat ongeoorloofde residuen bevat van diergeneesmiddelen, bestrijdingsmiddelen of contaminanten. Daarnaast worden via de keuring ook dierengezondheidsaspecten (monitoring van dierziekten) afgetoetst en controles op het dierenwelzijn uitgevoerd.

De keuring wordt uitgevoerd door een officiële dierenarts² en de daarbij te verrichten handelingen zijn wettelijk bepaald³.

Het wetenschappelijk advies van het EFSA over de herziening van de vleeskeuring bij varkens stelt dat de meest relevante gezondheidsrisico's in het kader van de keuring van varkensvlees van biologische aard zijn, met name: *Salmonella* spp., *Yersinia enterocolitica*, *Toxoplasma gondii* en *Trichinella* spp.. De klassieke keuringsprocedures zijn evenwel niet adequaat om deze gevaren aan te pakken. De veelvuldige manipulaties en insnijdingen bij de klassieke post-mortemkeuring zijn zelfs tegenaangewezen omdat ze kunnen aanleiding geven tot verdere verspreiding van reeds aanwezige contaminatie. Bijgevolg heeft de Europese Commissie, mede op verzoek van de Chief Veterinary Officers van de EU-lidstaten, voorstellen gedaan om in de EU-regelgeving de klassieke keuringsprocedures in principe te vervangen door een nieuwe aanpak. Deze voorstellen werden in het Permanent Comité voor de Voedselketen en de Dierengezondheid aanvaard en ~~het is de bedoeling van~~ de Europese Commissie ~~heeft ze om ze tegen~~ begin 2014 als formele regels ~~uitge te~~ vaardigd⁴ en ~~en via~~ [een wijziging van de verordeningen \(EG\) nr. 2073/2004, \(EG\) nr. 853/2004, \(EG\) nr. 854/2004.](#) **Sedert Vanaf 01.06.2014 is zal een op visuele keuring gerichte inspectie de standaard geworden voor de post-mortemkeuring**, voor zover een aantal basisvereisten zijn nageleefd. Zo niet, evenals in geval van abnormale karkassen, behoudt de uitgebreide klassieke keuring geheel of gedeeltelijk haar rol.

5.1. Standaard visuele versus uitgebreide klassieke post-mortemkeuring

Het karkas en het slachtafval moeten na het slachten onverwijld aan een post-mortemkeuring worden onderworpen. Alle externe oppervlakken moeten worden gekeurd. Voor dat doel kan een minimaal hanteren van het karkas en/of het slachtafval, of speciale technische uitrusting (bv. karkaskeerders, spiegels), vereist zijn.

² Verordening (EG) nr. 854/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke voorschriften voor de organisatie van de officiële controles van voor menselijke consumptie bestemde producten van dierlijke oorsprong: artikel 5.

Wet van 5 september 1952 betreffende de vleeskeuring en de vleeshandel: artikel 5.

³ Verordening (EG) nr. 854/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke voorschriften voor de organisatie van de officiële controles van voor menselijke consumptie bestemde producten van dierlijke oorsprong: bijlage I, sectie I.

⁴ [Verordeningen \(EU\) nr. 217/2014, 218/2014 en 219/2014 van 7 maart 2014.](#)

Niet alleen het aantal keurders, maar ook de snelheid van de slachtlijn moeten een degelijke keuring mogelijk maken.⁵

Vanaf 01.06.2014 bestaat de **standaard post-mortemkeuring** uit een louter **visuele inspectie** die de volgende handelingen omvat:

1. visueel onderzoek van de kop en de keel; visueel onderzoek van de mond, de keelholte en de tong
2. visueel onderzoek van de longen, de luchtpijp en de slokdarm
3. visueel onderzoek van het hartzakje en het hart
4. visueel onderzoek van het middenrif
5. visueel onderzoek van de lever en de lymfeklieren aan de lever en aan de alvleesklier (Inn. portales)
6. visueel onderzoek van het maag-darmkanaal, het mesenterium en de lymfeklieren gelegen bij de magen en het mesenterium (Inn. gastrici, mesenterici, craniales en caudales)
7. visueel onderzoek van de milt
8. visueel onderzoek van de nieren
9. visueel onderzoek van het borstvlies en het buikvlies
10. visueel onderzoek van de geslachtsorganen (behalve de penis, als die reeds verwijderd is)
11. visueel onderzoek van de uier en de lymfeklieren daarvan (Inn. supramammarii)
12. visueel onderzoek van de navelstreek en de gewrichten bij jonge dieren.

Bij vastgestelde risico's voor de volksgezondheid, de diergezondheid of het dierenwelzijn, worden het karkas en de slachtafvallen onderworpen aan een **uitgebreidere post-mortemkeuring** die palpaties en/of insnijdingen omvat. In dat geval wordt de bovenvermelde standaard visuele post-mortemkeuring, naargelang de noodzaak, uitgebreid met één of meerdere van de volgende handelingen:

1. insnijding en onderzoek van de spieren
2. insnijding en onderzoek van de lymfklieren van de onderkaak (Inn. mandibulares)
3. palpatie van de longen en van de bronchiale en de mediastinale lymfklieren (Inn. bifurcationes, eparteriales en mediastinales). In de luchtpijp en de voornaamste vertakkingen van de bronchiën moet een overlangse snede worden aangebracht en in het onderste derde gedeelte van de longen dient een dwarsnede te worden aangebracht door de voornaamste vertakkingen van de luchtpijp. Deze insnijdingen zijn evenwel niet vereist wanneer de longen niet voor menselijke consumptie bestemd zijn.
4. insnijding van het hart d.m.v. een overlangse snede waardoor beide kamers worden geopend en de scheidingswand van het hart wordt ingesneden
5. palpatie van de lever en de lymfklieren aan de lever
6. palpatie van de lymfklieren gelegen bij de maag en het mesenterium en, indien nodig, insnijding van die lymfklieren
7. palpatie van de milt
8. insnijding van de nieren en de lymfklieren bij de nieren (Inn. renales)
9. insnijding van de supramammaire lymfklieren
10. palpatie van de navelstreek en de gewrichten bij jonge dieren en, indien nodig, insnijding in de navelstreek en openen van de gewrichten.

⁵ Verordening (EG) nr. 854/2004: bijlage I, sectie I, hoofdstuk D, punt 2.

Uiteraard kan de officiële dierenarts ook steeds besluiten andere aanvullende onderzoeken of laboratoriumanalyses uit te (laten) voeren.

Het koninklijk besluit van 22.12.2005⁶ bepaalt een aantal omstandigheden waarin verplicht aanvullende laboratoriumonderzoeken dienen te worden uitgevoerd.

Opgelet : in geval *Salmonella*-positieve dieren ter slachting worden aangeboden (cfr. punt 5.2), is dit een element dat pleit tegen een volledige post-mortemkeuring van deze dieren. Uiteraard kan het voorkomen dat bij individuele *Salmonella*-positieve dieren andere zaken (bv. ante-mortemvaststellingen) wél een diepgaander post-mortemonderzoek rechtvaardigen.

5.2. Indicatoren voor het toepassen van een uitgebreide post-mortemkeuring

De officiële dierenarts zal een uitgebreide post-mortemkeuring toepassen als uit zijn beoordeling blijkt dat er mogelijke gevaren bestaan voor de volksgezondheid, de diergezondheid of het dierenwelzijn. Hij baseert zich hiervoor op:

- epidemiologische of andere gegevens m.b.t. de veehouderij
- de voedselketeninformatie
- de bevindingen bij de ante-mortemkeuring en/of de visuele detectie van relevante abnormaliteiten bij de post-mortemkeuring.

5.2.1. Epidemiologische gegevens of andere gegevens m.b.t. de veehouderij

De resultaten van *Salmonella*-analyses en het feit of de varkenshouderij al of niet produceert onder “gecontroleerde huisvestingsomstandigheden” zijn belangrijke epidemiologische indicatoren.

Alleen varkens die afkomstig zijn van bedrijven die produceren onder gecontroleerde huisvestingsomstandigheden, komen in aanmerking voor de standaard visuele post-mortemkeuring. Varkens die niet gehouden werden onder gecontroleerde huisvestingsomstandigheden, komen niet in aanmerking voor de standaard visuele post-mortemkeuring. Deze varkens dienen een volledige, uitgebreide post-mortemkeuring te ondergaan (= standaard visuele post-mortemkeuring + de 10 handelingen vermeld in de 2^e alinea op pag. 4).

Onder “gecontroleerde huisvestingsomstandigheden” wordt begrepen dat voldaan wordt aan de onderstaande vereisten⁷:

1. De varkenshouder heeft alle praktische voorzorgen ten aanzien van de constructie van de gebouwen en het onderhoud genomen om te voorkomen dat knaagdieren, andere zoogdieren en vleesetende vogels (bv. eksters, roofvogels) in de gebouwen kunnen komen waar dieren worden gehouden.
Indien beschermde vogels (bv. boerenzwaluwen) zich nestelen in de stallen, dienen de nodige voorzorgen te worden genomen om mogelijk contact met de varkens tot een minimum te beperken.

⁶ Koninklijk besluit van 22.12.2005 tot vaststelling van aanvullende maatregelen voor de organisatie van de officiële controles van voor menselijke consumptie bestemde producten van dierlijke oorsprong: artikel 8.

⁷ Overeenkomstig [Verordening \(EG\) nr. 2075/2005 van de Commissie van 5 december 2005 tot vaststelling van specifieke voorschriften voor de officiële controles op *Trichinella* in vlees: bijlage IV, hoofdstuk I](#) uitvoeringsverordening (EU) nr. 2015/1375 van de Commissie van 10 augustus 2015 tot vaststelling van specifieke voorschriften voor de officiële controles op *Trichinella* in vlees: bijlage IV, hoofdstuk I.

2. De varkenshouder voert een ongediertebestrijdingsprogramma uit, o.a. voor knaagdieren, maar ook voor ongewenste insecten, om besmetting van de varkens te voorkomen. De varkenshouder houdt over dit programma een administratie bij.
3. De varkenshouder zorgt ervoor dat alle diervoeders afkomstig zijn van een inrichting die diervoeders produceert volgens de beginselen van verordening (EG) nr. 183/2005⁸ tot vaststelling van voorschriften voor diervoederhygiëne.
4. De varkenshouder bewaart diervoeders voor diersoorten die gevoelig zijn voor *Trichinella* (varkens, everzwijnen, éénhoevigen) in afgesloten silo's of andere recipiënten waar geen knaagdieren in kunnen komen. Alle andere diervoedervoorraden ondergaan een warmtebehandeling of worden geproduceerd en opgeslagen overeenkomstig de methodes vermeld in de sectorgids voor de primaire productie⁹.
5. De varkenshouder zorgt ervoor dat dode dieren onverwijld worden verzameld, geïdentificeerd en getransporteerd in overeenstemming met de verordening (EG) nr. 1069/2009¹⁰ (artikel 21 en 22) en verordening (EU) nr. 142/2011¹¹ (bijlage VIII).
6. Indien zich in de nabijheid van het varkensbedrijf een vuilstortplaats bevindt, dient de varkenshouder aan te tonen dat er verscherpte maatregelen worden genomen m.b.t. het weren van ongedierte over het hele bedrijfsterrein (bv. de inschakeling van een gespecialiseerde firma voor ongediertepreventie/bestrijding, zeer frequente controle van lokazen, ...).
Het gaat met name om de varkenshouderijen die gelegen zijn in een straal van 1km rond de vuilstortplaatsen van Antwerpen, Moen, Roeselare, Mont-Saint-Guibert, Monceau-Sur-Sambre, Haccourt, Habay en Tenneville.
7. De varkenshouder mag nieuwe dieren uitsluitend het bedrijf binnenbrengen als zij ook afkomstig zijn van bedrijven die werken onder gecontroleerde huisvestingsomstandigheden.
8. De varkenshouder zorgt ervoor dat de varkens geïdentificeerd zijn, zodat elk dier naar het bedrijf teruggetraceerd kan worden.
9. De varkenshouder zorgt ervoor dat biggen die op het bedrijf worden binnengebracht en aangekochte varkens vanaf de geboorte zijn gehouden onder gecontroleerde huisvestingsomstandigheden.
10. Geen van de dieren heeft toegang tot buitenfaciliteiten.

5.2.2. Voedselketeninformatie

De voedselketeninformatie speelt een belangrijke rol in de verstrekking van gegevens over de varkenshouderij en de (gezondheids)historiek van de dieren die ter slachting worden aangeboden. De

⁸ Verordening (EG) nr. 183/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 12 januari 2005 tot vaststelling van voorschriften voor diervoederhygiëne: hoofdstuk II.

⁹ Gids G-040: sectorgids voor de primaire productie (Codiplan vzw en Vegaplan vzw).

¹⁰ Verordening (EG) nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1774/2002 (verordening dierlijke bijproducten).

¹¹ Verordening (EU) nr. 142/2011 van de Commissie van 25 februari 2011 tot uitvoering van Verordening (EG) nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot uitvoering van Richtlijn 97/78/EG van de Raad wat betreft bepaalde monsters en producten die vrijgesteld zijn van veterinaire controles aan de grens krachtens die richtlijn Voor de EER relevante tekst.

VKI dient actief te worden gebruikt om de slacht- en keuringsactiviteiten te organiseren, niet alleen logistiek maar vooral met het oog op een op risico gebaseerde aanpak.

Daarom dient de VKI o.a. de volgende gegevens te bevatten:

- de resultaten van de *Salmonella*-onderzoeken die op niveau van de varkenshouderij werden uitgevoerd;
- de vermelding of de varkenshouderij al of niet produceert onder “gecontroleerde huisvestingsomstandigheden”, alsook het feit of de varkenshouderij al of niet buitenbeloop toepast.

Voor meer gedetailleerde informatie: zie de omzendbrief met betrekking tot de informatie over de voedselketen voor varkens. Deze omzendbrief is terug te vinden op de website van het FAVV.

5.2.3. Bevindingen bij de keuring

Indien bij de ante-mortemkeuring letsels of symptomen van ziekten of tekenen van een geschaad dierenwelzijn worden vastgesteld, zal de officiële dierenarts besluiten tot het uitgebreider onderzoeken van het karkas en/of de organen.

Ook indien bij de visuele post-mortemkeuring abnormaliteiten worden vastgesteld aan de karkassen en/of de organen (bv. de aanwezigheid van parasieten), zal de officiële dierenarts kunnen besluiten tot het uitgebreider onderzoeken van de specifieke delen of het gehele karkas teneinde een gefundeerde keuringsbeslissing te kunnen nemen.

Ter herinnering: via het autocontrolesysteem dienen de slachthuisexploitanten de nodige procedures te voorzien om te garanderen dat elk dier/elke groep dieren dat/die op het terrein van het slachthuis wordt aanvaard gezond is/zijn, in de mate dat dit door de slachthuisexploitant kan worden beoordeeld¹².

5.3. Specifieke gevaren

5.3.1. *Salmonella*-monitoring op slachthuisniveau

Om het voorkomen van *Salmonella* op karkassen te verminderen, wordt de controle op de hygiëne tijdens het slachten versterkt door een verstrenging van het proceshygiëncriterium voor *Salmonella*. Verordening (EG) nr. 2073/2005¹³ tolereert voortaan slechts 3 i.p.v. 5 positieve resultaten op 50 monsters die in een periode van 10 opeenvolgende weken door de slachthuisexploitant zijn genomen in het kader van zijn autocontrolesysteem.

Het FAVV zal strikt toezicht houden op de naleving van het *Salmonella*-proceshygiëncriterium.

Indien blijkt dat er verschillende malen niet voldaan wordt aan het criterium, zal de slachthuisexploitant een actieplan dienen voor te leggen waarvan de uitvoering en de resultaten nauwgezet zullen worden opgevolgd door het FAVV.

Voor meer gedetailleerde informatie: zie de omzendbrief inzake microbiologische criteria voor karkassen van als landbouwhuisdier gehouden hoefdieren. Deze omzendbrief is terug te vinden op de website van het FAVV.

De slachthuisexploitanten dienen de resultaten van hun *Salmonella*-analyses over te maken aan het FAVV, m.n. het totaal aantal en het aantal positieve monsters voor *Salmonella*. De modaliteiten van de

¹² Verordening (EG) nr. 853/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke hygiënevoorschriften voor levensmiddelen van dierlijke oorsprong: bijlage II, sectie II, punt 1 en 2, e).

¹³ Verordening (EG) nr. 2073/2005 van de Commissie van 15 november 2005 inzake microbiologische criteria: bijlage I, hoofdstuk 2, rij 2.1.4.

overmaking zijn beschreven in de bovenvermelde omzendbrief inzake microbiologische criteria voor karkassen van als landbouwhuisdier gehouden hoefdieren.

Verder zal het FAVV als onderdeel van de vleeskeuring jaarlijks monsters nemen in de slachthuizen:

- 49 monsters in de slachthuizen waar per jaar 10.000 of meer varkens worden geslacht
- 35 monsters in de slachthuizen waar per jaar 1.000 tot 9.999 varkens worden geslacht.

Deze monsters zullen in de plaats komen van de 50 monsters die het FAVV elk jaar in elk slachthuis neemt in het kader van de controle op de autocontrole van de slachthuizen.

Als alle stalen negatief zijn, is er statistisch 95% (90% voor de kleine slachthuizen) zekerheid dat de *Salmonella*-prevalentie in het betrokken slachthuis lager is dan 6%¹⁴.

Positieve resultaten kunnen wijzen op een discrepantie met de resultaten bekomen door het slachthuis in het kader van de autocontrole. In dat geval verplicht verordening (EG) nr. 854/2004 het FAVV om na te gaan of de monsternames en de analyses door de slachthuisexploitant (volgens verordening (EG) nr. 2073/2005) consequent en correct zijn gebeurd en er zo nodig correctieve maatregelen werden genomen door de slachthuisexploitant.

5.3.2. *Trichinella*

EFSA erkent dat er in de EU sporadisch *Trichinella*-infestaties voorkomen bij varkens, voornamelijk bij varkens met buitenbeloop. EFSA heeft tevens vastgesteld dat het veehouderijsysteem de enige belangrijke risicofactor is voor *Trichinella*-infestaties en dat de kans op *Trichinella*-infestaties verwaarloosbaar is bij varkens die worden gehouden onder omstandigheden waar de huisvesting en de voeding door de veehouder strikt worden beheerd, de zgn. houderijen met gecontroleerde huisvestingsomstandigheden.

5.3.2.1. *Trichinella*-controle op veehouderijniveau: gecontroleerde huisvestingsomstandigheden

Indien varkenshouderijen produceren onder gecontroleerde huisvestingsomstandigheden (de voorwaarden zijn opgesomd onder punt 5.2.1 van deze omzendbrief), kunnen de varkens die van deze houderijen afkomstig zijn in het slachthuis worden vrijgesteld van het verplichte trichinenonderzoek.

Indien men wil genieten van de vrijstelling van het trichinenonderzoek in het slachthuis, dient de toepassing van de gecontroleerde huisvestingsomstandigheden evenwel door het FAVV te worden bevestigd via de toekenning van een officieel statuut "houderij met gecontroleerde huisvestingsomstandigheden"¹⁵.

In het kader van de toelating¹⁶ van de varkenshouderij zal de varkenshouder voortaan verplicht worden om mee te delen of hij al of niet produceert onder gecontroleerde huisvestingsomstandigheden en of er al of niet buitenbeloop wordt toegepast. Deze informatie zal door DGZ/Arsia worden geregistreerd in Sanitel.

¹⁴ Dit stemt overeen met het beoordelingscriterium $c=3$ en $n=50$.

¹⁵ [Verordening \(EG\) nr. 2075/2005 van de Commissie van 5 december 2005 tot vaststelling van specifieke voorschriften voor de officiële controles op *Trichinella* in vlees: artikel 8. Uitvoeringsverordening \(EU\) nr. 2015/1375 van de Commissie van 10 augustus 2015 tot vaststelling van specifieke voorschriften voor de officiële controles op *Trichinella* in vlees: artikel 8.](#)

¹⁶ Koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de nadere regels van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het FAVV: bijlage III, toelating 9.1.

In Sanitel zullen op 01.06.2014 alle varkenshouderijen automatisch het officiële statuut “houderij met gecontroleerde huisvestingsomstandigheden” bekomen¹⁷, tenzij de varkenshouder voor 31.05.2014 aan DGZ/Arsia heeft meegedeeld dat hij buitenbeloop toepast en/of niet onder gecontroleerde huisvestingsomstandigheden produceert.

De blijvende naleving van de voorwaarden zal daarna door het FAVV worden nagegaan in het kader van het FAVV-inspectieprogramma. De blijvende naleving van de voorwaarden zal eveneens kunnen worden nagegaan door een erkend certificeringsorganisme ter gelegenheid van de audit ter validatie van het autocontrolesysteem.

Bovendien dient de varkenshouder het FAVV -via DGZ/Arsia- te informeren wanneer niet langer wordt voldaan aan één of meerdere van de voorwaarden of wanneer een wijziging is opgetreden die een invloed kan hebben op het statuut “houderij met gecontroleerde huisvestingsomstandigheden”. In geval de voorwaarden niet meer worden nageleefd, zal het statuut onmiddellijk worden ingetrokken.

Na intrekking van het statuut, kunnen bedrijven opnieuw het statuut bekomen als de geconstateerde problemen zijn opgelost en de voorwaarden naar tevredenheid van het FAVV zijn voldaan. De varkenshouder contacteert daarvoor DGZ/Arsia. DGZ/Arsia informeert het FAVV dat een controle ter plekke kan uitvoeren.

5.3.2.2. Monitoring op slachthuisniveau

Het al of niet beschikken over het officiële statuut “houderij met gecontroleerde huisvestingsomstandigheden” heeft gevolgen voor het uitvoeren van de trichinenonderzoeken in het slachthuis.

5.3.2.2.1. Varkens uit Belgische varkenshouderijen.

Van alle varkens die afkomstig zijn uit Belgische houderijen die beschikken over het officiële statuut “houderij met gecontroleerde huisvestingsomstandigheden” zijn de karkassen volledig vrijgesteld¹⁸ van het trichinenonderzoek in het slachthuis. Dit is het geval omdat België beschikt over de EU-status “gebied met verwaarloosbaar *Trichinella*-risico bij gedomesticeerde varkens”.

Ter info: indien België niet (meer) over deze status zou beschikken, zou voor varkens afkomstig van een houderij met het statuut “houderij met gecontroleerde huisvestingsomstandigheden” gelden dat:

- ofwel alle karkassen van fokzeugen en beren moeten worden onderworpen aan het trichinenonderzoek;
- ofwel minstens 10% van de varkens die jaarlijks naar het slachthuis worden gestuurd, moeten worden onderworpen aan het trichinenonderzoek.

Indien de varkens afkomstig zijn uit houderijen die niet produceren onder het officiële statuut “gecontroleerde huisvestingsomstandigheden”, dienen alle karkassen in het slachthuis te worden onderworpen aan het trichinenonderzoek (of aan de vervangende vriesbehandeling).

¹⁷ [Verordening \(EG\) nr. 2075/2005 van de Commissie van 5 december 2005 tot vaststelling van specifieke voorschriften voor de officiële controles op *Trichinella* in vlees: artikel 8, punt 2.](#) [Uitvoeringsverordening \(EU\) nr. 2015/1375 van de Commissie van 10 augustus 2015 tot vaststelling van specifieke voorschriften voor de officiële controles op *Trichinella* in vlees: artikel 8, punt 2.](#)

¹⁸ NB: voor export naar sommige derde landen wordt een trichinenonderzoek vereist. Voor meer info over 3^e landen die expliciet een trichinenanalyse in het certificaat hebben doen opnemen: zie <http://www.favv.be/exportderdelanden/>

Gespeende biggen van ten hoogste 5 weken oud zijn steeds volledig vrijgesteld van de trichinenonderzoeken, ongeacht of ze al of niet afkomstig zijn van houderijen die produceren onder gecontroleerde huisvestingsomstandigheden.

5.3.2.2.2. Varkens uit niet-Belgische varkenshouderijen.

Omdat Denemarken net als België beschikt over de EU-status “gebied met verwaarloosbaar *Trichinella*-risico bij gedomesticeerde varkens” gelden voor levende varkens die worden aangevoerd uit Deense varkenshouderijen dezelfde regels als voor varkens die afkomstig zijn van Belgische houderijen. Voor levende varkens die worden ingevoerd uit andere EU-lidstaten of uit derde landen en die in België ter slachting worden aangeboden, geldt het volgende:

- voor varkens afkomstig van een varkenshouderij die produceert onder gecontroleerde huisvestingsomstandigheden:
 - ofwel worden alle karkassen van fokzeugen en beren onderworpen aan het trichinenonderzoek;
 - ofwel worden minstens 10% van de varkens die jaarlijks naar het slachthuis worden gestuurd, onderworpen aan het trichinenonderzoek.
- voor elk lot varkens afkomstig van een varkenshouderij die niet produceert onder gecontroleerde huisvestingsomstandigheden: alle karkassen dienen in het slachthuis te worden onderworpen aan het trichinenonderzoek (of aan de vervangende vriesbehandeling);
- niet gespeende biggen van ten hoogste 5 weken oud zijn steeds volledig vrijgesteld van de trichinenonderzoeken.

Voor meer gedetailleerde informatie: zie de omzendbrief betreffende de mogelijkheid tot het niet uitvoeren van trichinenonderzoek bij de keuring van vleesvarkens ingevolge de officiële erkenning van België als “gebied met verwaarloosbaar *Trichinella*-risico bij gedomesticeerde varkens”. Deze omzendbrief is terug te vinden op de website van het FAVV.

6. Bijlagen

/

7. Overzicht van de revisies

Overzicht van de revisies van de omzendbrief		
Versie	Van toepassing vanaf	Reden en omvang van de revisie
1.0	01.06.2014	Originele versie
1.1	01.06.2014	Rapporteringsverplichting <i>Salmonella</i> -resultaten (FAVV aan Europese Commissie) van toepassing vanaf 01.01.2015.
1.2	01.06.2014	Communicatie door de veehouders gebeurt via DGZ/Arsia.
1.3.	20.02.2015	Modaliteiten van overmaking van <i>Salmonella</i> -resultaten: verwijzing naar specifieke omzendbrief.
1.4.	Datum van publicatie 11.05.2015	Stopzetting van de <i>Salmonella</i> -monitoring op veehouderijniveau (opheffing van het KB en MB van 27.04.2007 betreffende de bewaking van <i>Salmonella</i> bij varkens).

<u>1.5</u>	<u>Datum van publicatie</u>	<u>Publicatie van uitvoeringsverordening (EU) nr. 2015/1375, ter vervanging van verordening (EG) nr. 2075/2005.</u>
------------	-----------------------------	---